

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe jum. an . 12 "
 Pe o lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 Pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
 se primesc la admănis-
 trație.

Manuscripte nu se îna-
 poiază.

Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Români guvernamentali.

La Oravița guvernul a pus candidatura unui român... guvernamental. Specia asta de oameni a sporit în vremea din urmă, dacă nu în realitate, cel puțin în aparență. Guvernul a procedat cu o dibăcie deosebită, punându-i în evidență, distribuindu-le roluri deosebite în diferite puncte geografice, creindu-le ziare cu subvenții etc. încât pare că este un număr, o mulțime, un partid, acolo unde în realitate sunt câteva persoane.

Cercul electoral al Oraviței are azi onoarea de-a se împărtași de candidatura unui român guvernamental. Agenții lui Siegescu azi poartă numele lui în toate satele cercului și solicită votul alegătorilor pentru candidatul »român«.

Intr'adevăr, pentru un român necunoscut al împrejurărilor, ar fi inexplicabil pentru ce combatem candidatura altui român. Dacă Siegescu e român și dacă mai ales declară pe față, mai mult chiar, solicită ca românii să voteze pentru el, pentru ce am combinate noi pe un astfel de candidat?

Pentru orice român conștient cauza e evidentă; este însă și azi un mare număr de oameni pe cari argumentația lui îi zăcăcește și-i captivează.

Intrebăm care-i programul românilor guvernamentali? Nu-i aprobăm, dar ne putem mulțumii că un număr de români să sprijinească guvernul din convingere. Ne putem mulțumii că cineva dintre noi să se mulțumească cu un minus de deziderate naționale, să întocmească din ele un program al său și să caute a-și forma un partid deosebit. Dar încă odată, care-i programul românilor guvernamentali?

Care-i măcar acel minus cerut de Siegescu, de Burdea și ceilalți guvernamentali? Nimeni dintre noi nu a auzit de vre-un program românesc, oricât de modest, oricât de moderat. Un program politic cuprinde dorințele și aspirațiile unei țări, unei clase sau ale unui popor. Cu cât cercul de oameni ale căror interese el cuprinde mai larg, cu cât programul e mai general și mai depărtat de orice interese de persoane sau de gașcă, cu atât el e mai perfect, căci este salutar unui număr mai mare de oameni.

Nu se poate tăgădui că și Burdea și Siegescu au un program, dar »programul« lor nu-i mărturisit, căci departe de-a cuprinde o colectivitate, el exprimă interesele personale ale acestor oameni. Pentru a-și satisface trebuințele lor, ei părăsesc interesele colectivității din care au eșit și le vând guvernului care drept preț al trădării le dă concesiuni, favoruri și avantajii personale.

Aceasta-i cauza pentru care guvernul intervine cu atâta înverșunare pentru candidatul »român« din cercul Oraviței. Un »program« care servește binele poporului nu are nevoie să fie impus cu jandarmi, cu bastoane, cu maltratări și cu amenințări.

Nicăiri nu s'a văzut încă vre-odată ca un popor să refuze binele ce i-se oferă și nimeni nu a auzit ca cineva să cheltuiască bani și forțe pentru a face un lucru contrar intereselor sale.

Nu, românii guvernamentali nu reprezintă binele poporului românesc pe care nu-l vreau. Ei vreau binele lor personal, căpătuiala și conforme acestui scop sunt și mijloacele: tot căpătuiala și avantajii personale făgăduite alegătorilor.

Poporul românesc a înțeles aceasta. Cu admirabilul instinct al mulțimei, el a înțeles că nu acolo unde îl cheamă Siegescu și Burdea nu este binele lui, ci interesele lui adevărate, *colective* sunt reprezentate de către partidul național românesc.

În numele acestui partid, în numele acestui steag, cerem voturile alegătorilor români din Oravița pentru candidatul partidului național și izbânda lui va fi în același timp izbânda poporului și a intereselor sale colective asupra hidrei intereselor personale.

În acest sens îi urăm candidatului național, dlui Gheorghe Pop de Băsești deplină izbândă.

Pe drumul temniței. Dl N. Jugănar, redactorul responsabil al »Drapelului«, a fost osândit de curtea cu jurați din Timișoara, la trei luni închisoare de stat și patru sute de coroane amendă. Vina dlui Jugănar este, că a reprodus câteva fragmente dintr'un articol al lui Björnson, apărut anul trecut în »Le Courrier Européen«. Curia, în ședința sa de ieri, a respins recursul dlui Jugănar confirmând sentința curții cu jurați.

O pedeapsă și mai grea i-s'a dat dlui Silvestru Moldovan, redactorul »Foi Poporului« din Sibiu, care scrisese când cu vărsarea de sânge dela Cernova: »Noi românii stăm și mai rău decât slovacii, și suferim mai mult ca ei într'o țară, care să chiamă că-i liberală, și într'un timp, căruia i-se zice — Timpul libertății popoarelor. O

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Material de documente istorice privitoare la Istoria Episcopiei Ienopolitane.

Vestitul istorigraf ungar Pesty Frigyes încă în anul 1882—3 tipări în Budapesta documentele istorice premergătoare la Istoria comitatului Cășiu sub titlul: Krassó-Vármegye Története. Művelőttár Budapest vol. III și IV 1882—3.

Între multe documente de mare însemnătate pentru noi românii mi-a atras atențiunea un document latin în vol. IV-a pag. 236 al Principelui Ardealului Sigismund Rákotzy prin care dăruiește și conferă irevocabil la anul 1607 episcopului din Lipova Sava patru bunuri sau moșii pentru serviciile prestate în diferite ocaziuni, și răsculțos pentru serviciile prestate cu ocaziunea răsculțului mai nouă a cetății Lipova.

Episcopul acesta își avea reședința sa în Jenopoliea, însă principele Ardealului Stefan Bocskai îl așeză în Lipova pe la anul 1605 fiindcă în vremea popoarele ortodoxe pe lângă cele din Ardealul Zarandului și pe cele din comitatul Ardealului. Eară comitatul Aradului de pe acele părți se estindea și în Bănat până către Băgăet Făget adevărat și lunca Begheiului se ținea de comitatul Aradului.

În anul 1887 am scris eu mai multe câte am știut și am aflat prin istoriile noastre despre acest Sava Episcop al Ienopoliei și al Lipovei în două foaie: »Biserica și Școala« și în »Candela« din Cernăuți.

De atunci a trecut mult timp, — până ce a venit din România un erudit tânăr de mare speranță bine pregătit la Budapesta să studieze arhivele istorice din Budapesta cu scop de a cunoaște și studia isvoarele istoriei bisericei românilor și mai temeinic.

Ostenelele acestui domn, — astăzi devenit profesor universitar au fost încoronate cu bun succes.

D-a să între multe altele, a dat și de »Liber Regius« din care și Pesty Frigyes decopiasse la timpul său documentul de dtul 28 Iunie 1607 al lui Sigismund Rákoczy, cetind și copiind încă odată suspomenitul document. Ba pe lângă acest document d sa a mai descoperit încă un alt document necunoscut dela Sigismund Rákoczy de dtul 9 Noemvrie 1607, prin care dăruiește aceleiași episcop Sava numindu-l »Vladica de Lipa« una moară a principelui — situată pe fluviul Murășului în vecinătatea comunei Radna, care e situată vis-à-vis de Lipova. Documentul îl reproducem sub nr. 2.

O parte din cercetările acestui bărbat însemnat s'au tipărit sub titlul »Fragmente privitoare la istoria bisericei române«. Budapesta 1905. Documente de datul 28 Iunie 1607 e reprodus la pag. 14—16 iar cel de dtul 9. Noemvrie 1607 e reprodus la pag. 16—17.

După un alt interval oarecare ne-a mai succes a mai descoperi încă un document necunoscut despre Sava episcopul Ienopoliei, care acum locuiește în Ienopoliea, fiind neputincios și ajuns la adânci bătrânețe după cum spune documentul de dtul Boros-Jenő Noemvrie 6 anul 1627 adevărat după 20 de ani dela datul primului document.

Acest document s'a aflat în original în arhiva

crăieștii academiilor sârbești din Belgradul Sârbiei sub Nr. 70 al registraturii. Și s'a cetit și descoperit prin dl Dr. Ioan Radonici, publicându-l în Sbornicul documentelor istorice în Novisad a. 1908 vol I. pag. 19—20 de unde îl reproducem și noi mai la vale sub Nr. 3 și 4.

Tot dl Dr. Ioan Radonici reproduce în aceeași publicațiune și documentul de donațiune al principelui Sigismund Rákoczy de dtul 28 Iunie 1607 întreg și nu abreviat după cum s'a cunoscut până aci; îl reproducem întocmai sub Nr. 1.

În »sbornicul« acesta sunt publicate și alte multe documente istorice, privitoare la istoria bisericei ortodoxe din regatul Ungariei, demne de a fi cunoscute mai de aproape de istoriograful român.

Prin documentul de dtul 6 Noemvrie 1627 se constată până la evidență cumcă acest Sava era episcop al Ienopoliei și pe acest timp deși slăbit de bătrânețe nu mai putea singur să-și chivernisească bunurile dăruite de Sigismund Rákoczy din anul 1607 deci e silit ale zalogi — (pennora) pentru trei sute și jumătate florini nemeșului Petru Răcz Lipovanul, acum și dânsul locuitor al Ienopoliei.

Ca următor lui Sava se pomenește Lazar, care probabil călugărindu-se luă numele de Longin și deveni după trecerea din viață a lui Sava episcop al Ienopoliei.

După Nicolae Tincu Velea: Istorie bisericească a românilor Sibiu 1865 pag. 104 nota 71, primul episcop al Ienopoliei ar fi fost Moisiță, iară istoricii sârbi susțin că primul episcop al Ienopoliei ar fi fost Mateiu. Credem că Moise-Moisiță a

singură mângâiere ne mai rămâne: biserica. Să ne apărăm din răspuțeri biserica, limba, datinele și școalele, na cumva să pășim și noi ca bieții slovaci, cari sunt maghiarizați astăzi — cu pușcă. Pentru aceste câteva rânduri dl Moldovan a fost osândit la patru luni închisoare de stat și patru sute de coroane amendă. Curia, în ședința sa de ieri, a confirmat și sentința aceasta...

Din România.

Inițierea unei comisii istorice a României. Guvernul a prezentat corpului legiilor toare un proiect pentru instituirea unei comisii istorice.

Această comisiune se va înființa pe ziua de 1 Aprilie a. c. și va avea însărcinarea de a publica, în ediții critice, cronicile românești, scrise de români în limba română, slavă și în orice altă limbă.

Pe lângă acestea comisia va publica și alte izvoare istorice românești și în special: documente interne și inscripții din secolul al XIV-lea până la al XVIII-lea inclusiv; cronici străine cari se ocupă cu țările române; monumente vechi literare cari au o deosebită însemnătate pentru studiul limbii și literaturii române.

Comisiunea se va compune din cinci membri, dintre cari unul va fi președinte. Ei vor fi numiți prin decret regal, după propunerea ministrului instrucției și al cultelor, dintre istoricii și filologii cu o reputație bine stabilită prin lucrările lor științifice. Ei vor trebui să fie sau profesori universitari de specialitățile respective, sau membri ai Academiei române, sau doctori în științele istorice ori filologice, sau să aibă un titlu echivalent.

Membrii comisiei sunt numiți pe șapte ani. Comisia va ține una sau două ședințe pe lună, în zilele când va fi convocată de președinte. Membrii ei vor căpăta câte o diurnă de 20 lei pentru fiecare ședință la care vor lua parte.

Comisia istorică va pune la cale două feluri de publicații: ediții de izvoare istorice și un buletin anual sau trimestrial.

Ministrul instrucției publice va acorda comisiei istorice o subvenție fixă de 15 mii lei pe an.

Președintele comisiei va primi o diurnă de 400 lei pe lună, iar secretarul o diurnă de 200 lei.

Membrii comisiei sau persoanele în afară de comisie, cari vor face ediții după însărcinarea ei, vor primi pentru fiecare coală de tipar următorul onorar:

Pentru textele tipărite după un singur manuscris, 100 lei;

Pentru textele tipărite după două manuscrise 125 lei;

Pentru textele tipărite după trei manuscrise 150 lei;

Pentru textele tipărite după patru manuscrise, 175 lei;

Pentru textele tipărite după cinci sau mai multe manuscrise, 200 lei.

Studiile introductive, notele și indicele vor fi plătite cu 100 lei coala.

Comisia istorică va putea primi donații particulare, cari vor fi întrebuințate exclusiv pentru scopurile științifice ale comisiei.

Patriarhia și aromânii.

Discursul deputatului aromân Dr. Mișa se știe că a produs un scandal în toată regula în camera turcă. Intențiile patriarhiei și deputaților greci fiind desvăluite în plin parlament, grecii din Constantinopol au căutat să se desvinovățească față de guvern. De aceea au înaintat un memoriu președintelui camerei, Ahmed-Riza-bey, în care spun între altele:

»Un deputat luând apărarea cauzei aromânești, a spus cuvinte injurioase pentru patriarhie, patriarh și națiunea greacă în genere. Onor. președinte al camerei trebuie sau să pună la ordine pe susnumitul deputat, sau să-l someze în cameră ca să-și dezică cuvântarea-i calomnioasă. Patriarhia cu adâncă durere constată acest incident și roagă cu insistență guvernul imperial ca să ia măsuri în contra celor cari impresionează rău populația de orice nație ar fi ea«.

Acest memoriu tendențios al patriarhiei a produs indignare în rândurile deputaților. Grecii cred că pot uza de capitulațiunile ce aveau sub vechiul regim, ca să stingă orice mișcare națională la populațiunea creștină din Imperiu și să servească cu modul acesta cauza pan-elenismului, care este o fantasmagorie a slăbiciunii grecești. Parlamentul cunoaște de mult intențiile patriarhiei, și le-a văzut mai lămurit atunci când șeful bisericii ortodoxe din Constantinopol a protestat în contra introducerii noului regim constituțional.

La memoriul patriarhiei iată ce a răspuns președintele Camerei:

»Deputații, după constituție, au dreptul să-și spuie părerile lor proprii. De aceea plângerea patriarhiei și memoriul ei nu-și au locul în parlament. De asemenea protestez în contra acuzației ce i-se aduce lui Mișa Efendi în menționatul memoriu, că ar fi atașat cauzei naționale româ-

nești. Patriarhia n'are nici un drept ca să se plângă pentru aceasta guvernului imperial. Din care cauză, d'lor deputați, nu prezint d-voastră memoriul în chestiune«.

Patriarhia a rămas uluită la acest răspuns, iar deputații greci au văzut că subit noul regim ei nu pot pescui în apă tulbură, întrebuințând mijloacele mai puțin oneste și loiale în contra celorlalte naționalități pentru interesul cauzei lor iluzorii.

Din Străinătate.

Agitația în Serbia. Situația în Serbia este aceeași ca și în timpul anexării Bosniei și Herzegovinei. Spiritele sunt tot așa de agitate și acum ca și atunci. Cu toate deziluziile ce le-au avut sârbii n'au renunțat la nici una din pretențiunile lor.

Înarmările se fac cu aceeași însuflețire. Poporul întreg vrea războiul cu Austria, convins fiind că numai prin luptă se pot cuceri drepturile sale.

Majoritatea din Scupcină e hotărâtă să voteze toate cheltuielile necesare pentru procurarea de arme și munițiuni.

De altfel guvernul sârbesc a decis să merge înainte pe a eastă cale. Știrea cumcă reprezentantul Rusiei la Belgrad ar fi stăruit ca guvernul sârbesc să nu mai trimită marilor puteri memoriu proiectat, nu este adevărată.

Guvernul sârbesc va trimite acest memoriu mai curând.

Agitația în popor este susținută de presa sârbescă. Zilnic se publică articole de o vehemență extraordinară la adresa Austro-Ungariei.

»Mali Journal« scrie:

»Voi, domnii din Viena, vreți să faceți ordine la noi? Tâlhari și șerpi veninoși, subit cuvânt de faceți ordine în Bosnia, ne-ați săpat mormântul. Veniți la luptă. Veți vedea că nu ne temem de mulțimea voastră. La primăvară se va începe lupta pentru desrobirea Bosniei. Și bandele noastre vor desrobi-o!«

Serbia în pragul anarhiei. O telegramă sosită azi noapte târziu, anunță, că în următoarele stări politice, în Serbia se așteaptă succesiunea apropiată a anarhiei. Veleitățile dintre partide au atins punctul culminant, cabinetul Velimirovici nu are încă nici astăzi urmaș, deși e forțat să demisioneze. Luptele de partid au provocat o iritațiune generală în țară și astfel nu e exclus să se declare în curând războiul civil.

fost numele de botez a lui Mateiu înainte de călugărie? Dupăcum ne spune istoricul mai modern sârbesc d-nul Radoslav v. Radic în opera sa: «din Verfassung der orthodox Katholischen Kirche bei den Serben in Österreich-Ungarn. Werschetz 1876 pag. 31 sub Mateiu s'au chiar de dânsul s'ar fi înființat episcopia Ienopoliei, deși aserțiunea aceasta nu e sprijinită de nici un document istoric demn de toată încrederea. Prin urmare după aserțiunea aceasta a lui Radic se pare că Mateiu ar fi primul episcop cunoscut al Ienopoliei. Deși mie mi-s'ar părea că e episcopul mai vechiu decât anul 1552 sau anul 1570, al existenței lui Mateiu la Ienopolia!

Viitorul va lămuri mai precis!

Nu se știe pozitiv pe care an ar fi păstorit Longin eparhia Ienopoliei. Atâta se știe numai că fiind un bun și credincios păstor ortodox a fost alungat de Principii Ardealului, cari adeseori petreceau în Ienopolea. Sau chiar, — să fi fost constrâns de împrejurări furtunoase — însuși de bună voie ași părăsi patria pe la a. 1636 petrecându-și restul vieții sale în mănăstirea Comana în România.

Lui Longin iar fi urmat Sofronie care iarăș residia pe la anul 1651 în Lipova, apoi mai târziu și în mănăstirea Hodoș Bodrog.

Lui Sofronie să-i fi urmat la Ienopolia un alt Sava care pe la anul 1656 a trecut arhiepiscop și mitropolit la Alba-Iulia.

Viața acestui episcop în Ienopolia nu ne prea este cunoscută. Cu atâta mai cunoscută ne e ca arhiepiscop și mitropolit al Albei-Iulii sau al Belgradului Transilvaniei de la anii 1656—1680—1682 și 1683 din operele istoricilor străini și naționali, Engel, Cserei, Șincai, Klein, Maior, Cipariu, Popa, V. Mangra și Bunea.

Ca arhiepiscop și mitropolit în Alba Iulia s'a numit Sava Brancoviciu et Corenici de Podgorița (fiindcă avea bunuri la Podgorie în promotorul Aradului). Cine va fi urmat după dânsul la Ienopolia nu am aflat pozitiv, — dar cineva trebuie să-i fi urmat. Doar posteritatea va descoperi și aceea.

Mai târziu pe la anul 1690 ne întâlnim cu un episcop al Ienopoliei așa numit *Isaia Diacovicu*.

Proveniența lui Isaia Diacovicu la episcopia Ienopoliei nu ne este cunoscută până acum, — îl aflăm numai de pe la anul 1690 pomenit în documentele istorice demne de crezământ. Iară de pe la anul 1695 îl aflăm figurând în actele istorice și ca episcop al Timișorii. Și în fine de pe la anul 1706 strămutându-și reședința în orașul Arad mai în mijlocul credincioșilor săi și s'a numit: episcop al Aradului, Ienopoliei, Timișoarei etc.

Dânsul a fost ultimul episcop al Ienopoliei și primul episcop al Aradului.

Isaia Diacovicu prin primul congres sârbesc adunat la 24 Maiu 1707 în Mănăstirea Crușe-

dol a fost ales arhiepiscop și mitropolit în locul repositului Arsenie Cernovicu; iar în luna lui Maiu a anului 1708 a obținut altissima confirmare împărătească. După aceea în scurt timp a purces la Viena la curte, ca să mulțumească pentru grația obținută, și a repositat acolo în Viena la 21 Iunie 1708.

(Radic v. Radic die Verfassung d. ort. Kirche bei den Serben W. pag. 215—216, 255 și 291.) Rămășițele pământești ale lui au fost adusă de credincioșii săi, și au fost depuse spre eterna odihnă în cripta Mănăstirii Cruședol în Srem, nu departe de Carlovițiu (Csaplovics I. Slavonicu und zum Theil Croatiem Pesth 1819 II-er Band pag. 187.)

Emilian Micu.

(Va urma.)

H A Z.

Cerșitorii ăștia...

Intră un cerșitor într-o curte de alea cu cântălarii. Întâlnește aci un domn și-i zice:

— Indură-te de mine cu un ban de milă...

— Dar d-ta nu vezi aci tabla, că aici în curte cerșitul e oprit?

— Fii bun hai dară în uliță și-mi dă...

Boalele secrete!

scurgerea, arderea, atât la bărbați cât și la femei, după cum o dovedesc scrisorile de recunoștință se vindecă foarte repede prin medicamentul „Gonotoi”. Acest medicament se bea. Prețul unei sticle e cor. comanda de 3 sticle cu 1² cor. se expediază franco. Se capătă pe lângă cea mai mare discrețiune dela Farmacia Salvator în Roma nr. 1 (Slavonia).

Lupta dela Oravița.

— Relație specială —

Oravița, 19 Febr.

Duminecă înainte de prânz va sosi la Oravița candidatul partidului național românesc, dl Gh. Pop de Băsești. Comunele aflate aproape de linia ferată să pregătesc o primire strălucită. Drumul lui Badea Gheorghe până la Oravița va fi astfel un triumf. Și mai călduros va fi primit în Oravița, unde va sosi la ora 10, înainte de prânz. Badea Gheorghe e însoțit în drumul său de mai mulți deputați români.

Din Budapesta îl vor însoți deputații Maniu și Vlad, din Arad deputații Suciu și Pop.

Desfășurarea programului.

Imediat după sosirea iubiților oaspeți, se va ține o mare adunare, în care Badea Gheorghe își va desfășura programul. La adunarea aceasta vor fi reprezentate toate comunele din cerc, precum și alte comune mai departe, ca Iladia, Coștei, Straja. Se așteaptă un mare număr de țărani din toate părțile. Rar s'a cuprins țărănimea noastră de mai multă și mai curată însuflețire.

După adunare va fi prânz comun.

Turneul.

Încă Duminecă după amiază, Badea Gheorghe va porni să-și facă turneul în câteva comune învecinate cu Oravița. Între altele va vizita fruntașa comună Greovaț, unde îi va asculta discursul-program și un mare număr de intelectuali români din Oravița.

Luni se vor ține adunări de popor în Jacova, Comoriște și Forotic.

Trenul deputaților.

Cu trenul, care-l aduce pe Badea Gheorghe la Oravița, vin, cum ne anunță corespondentul nostru, și deputații români în unte cu dl Maniu. O spunem asta mai les pentru comunele românești din apropierea liniei ferate, dela Seghedin și până la Oravița.

Credem că deputaților noștri li-se vor face pretutindeni cea mai călduroasă primire. Trebuie să dovedim cu toată ocazia, că poporul românesc întreg se solidarizează cu activitatea deputaților naționali și că respinge cu indignare toate insultele cari s'au aruncat în zilele din urmă asupra aceluia, care întrupează așa de frumos gândirea și simțirea unui neam întreg.

Ziua alegerii.

Comisiunea centrală a comitatului Caraș-Severin în ședința sa de ieri a hotărât termenul alegerii în Oravița pe ziua de 2 Martie.

Președintele alegerii a fost numit Sasich Károly, notar public în Carabeș.

Adunarea de popor dela Mehadia.

Pe ziua de 21 l. c. este convocată o adunare de popor la Mehadia la care au fost chemați și mai mulți deputați naționaliști. Deoarece însă lupta electorală dela Oravița, care va fi inaugurată în aceiași zi reclamă prezența tuturor deputaților naționali cărora împrejurările le îngăduie a merge acolo, rugăm pe fruntașii din Mehadia să binevoiască a amâna deocamdată adunarea.

Teroarea.

Stăpânirea continuă cu teroarea pe toată linia. Nelegiuirile să țin țanț. Comunele sunt pline toate cu jandarmi. Unde ei nu ajung ca să suprimă orice mișcare, sunt chemați inspectorii școlari și funcționarii dela direcțiunea de finanțe, cari nu să sfiesc să se folosiască de cele mai urite și mai josnice mijloace de coterșire. Amenințările lor însă nu pot prinde. Alegătorii români sunt cuprinși de cea mai mare însuflețire. Intre astfel de împrejurări biruința steagului nostru e asigurată.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 19 Februarie n. 1909

— Din cauza mutării redacției și atelierelor noastre, ziarul nostru apare numai pe întindere de 4 pagini. Măine el va avea întinderea obișnuită.

— Discursul de ieri al dlui Stefan C. Pop. »Lupta« de azi în buletinul ei parlamentar îi atribuie dlui deputat Stefan C. Pop că ar fi zis ieri în discursul său »nici partidul naționalist nici dl Maniu nu e dușman al ideii de stat... Dl Pop ne roagă să declarăm că fraza aceasta n'a rostit-o și că cine să interesează de ceea ce a spus, să cetească textul autentic după notițele stenografice ale Camerei.

— Parastas pentru Coriolan Brediceanu. În harnica comună Silha, lângă Lugoj, s'a celebrat Luni 2/15 l. c. în biserica gr. or. rom. un parastas solemn pentru odihna veșnică a lui Coriolan Brediceanu. Intreg satul cu mic cu mare au venit la această serbare a pomenirii aceluia, căruia poporul ia zis întotdeauna »taica« pentru de a demonstra legătura intimă ce a existat între el și masa mare a poporului. Din acest prilej, corul vocal bisericesc din loc a pus temelie unui fond care va purta numele »Coriolan Brediceanu«. Faptă demnă au săvârșit silhenii.

— Asențările amânate. Din izvor autorizat se anunță din Budapesta, că ministrul de honvezi a lansat ieri o ordinațiune secretă către ajutorii de prefecti, îndrumându-i să ție în suspens asențările până la o nouă ordinațiune.

Ministrul își motivează ordinațiunea, cu apropiata votare a proiectului de recruți în cameră.

— La adunarea Asociațiunii aradane au participat din Măderat d-nii Ioan Morariu preot, Petru Vancu și Paul Siartău învățători, Aurel Morariu, comerciant, Alexandru Borlea industriaș, apoi plugarii George Mihui, Ioan Mihui, Mladin Moldovan, Petru Popa I. G., Petru Pescariu, Ioan Petica, Petru Popa I. I., Ioan Jelecuțean și Todor Țereu și în fine d-soarele Ersilia Cadariu, A. Vancu și Florica Morariu.

— Logodnă. Anunțăm cu plăcere logodna d-soarei Anuța Todan din Vașcău cu dl Teodor Mariș din Ternova.

Felicitări!

— Logodnă. Ni-se anunță logodna dlui Lazar Igrășan cu d-soara Ana Zerna din Brad. Acțiunea logodnei a fost săvârșită prin venerabilul propop al Bradului Vasile Damian. Felicitări!

— Două fetițe de învățător sărace, una de 10 alta de 12 ani se ofer în familia românești, nefiind în stare tatăl lor, lovit de soarte, să le susțină cu hrană și îmbrăcăminte. Familiile generoase, cari ar voi să le primească să se anunțe la administrația ziarului nostru.

— Alegere de preot. Ni-se scrie: Dumineca trecută a fost alegere de preot în comuna Jena. Dintre 5 concurenți a fost ales cu unanimitatea voturilor Dimitrie Lupea. Alegerea a fost condusă de P. O. D. Dr. G. Popoviciu protoprezbiter al tr. Lugoj, — cu mult tact și corectitate. Prin

noul ales comuna Jena a câștigat un tânăr zelos și conștiu de chemarea sa. Un participant.

— Un erou român. Presa maghiară împletește acuma o cunună de dafin asupra mormântului unui erou român, care ca honved a luat parte în revoluție 1848—49. E vorba de Alexandru Socean din Egeres (Agris), aproape de Cluj, care zilele trecute în vârsta înaintată a încetat din viață în satul său natal. Povestesc foile maghiare că în bătălia dela Sighișoara, unde cum se știe a pierit și poetul Petőffy, numitul honved văzând că căpitanul său Macskássy este deja rănit și în mare primejdie, i-a sărit numaidecât în ajutor, acoperindu-l cu trupul său și apărându-l până i se dase prilej a-l purta pe brațele sale afară de câmpul luptei. Și toate le făcea Socean neluând în seamă rana gravă și dureroasă ce o primise deja la începutul luptei.

Amintesc mai departe foile maghiare că la îndemnul vicecomitelui înmormântarea eroului a fost solemnă în toate privințele. A fi credincios și totodată viteaz este concepțiunea vitejii românului. Și pilda aceasta a arătat-o fieiertatul Socean, pilda care merită să fie glorificată în fața celor din parlament cari tot desprețesc și ba'jocoresc ce e românesc.

— Regele Manuel se căsătorește. Nu s'a împlinit încă anul decând regatul Portugaliei, însăngerat de o dramă sguđuitoare, a chemat pe cel mai tânăr fiu al dinastiei domnitoare să ia în mâini frânele statului sdruncinat de un regim putred.

Drama a fost uitată de familie ca și de popor, și în locul ei se pregătește o sărbătoare menită a înveseli sufletele și a împuternici situațiunea politică a statului.

Se vorbește de căsătoria regelui Manuel cu principesa Victoria Patricia de Counaught, care ar aduce în regatul iberic nu numai zimbetul unei domnițe blânde, ci și protecția imperiului britanic.

— Advocat român — firmă ungrească. Am publicat zilele trecute, în urma unui anunț ieșit din tipografia lui Grün S. din Murăș-Oșorhei, că dl Dr. Iosif Vancea și-a deschis cancelarie advocațională acolo. Acum corespondentul nostru ne avizează că tânărul avocat și-a pus o firmă pe locuință exclusiv în limba ungrească: Dr. Vancea József ügyvéd. Se pare că dl avocat contează numai la clienți unguri, altfel nu putem înțelege aceasta ignorare a limbii maicii sale. În acest caz, românii ar face bine să nici nu-i calce pragul cancelariei.

— Un bal în Pitești. În Pitești se va organiza Duminecă la 15 Februarie un bal, al cărui venit curat este destinat pentru ajutorarea ziaristilor români din temnițele ungrești.

— Co cetul sârbilor din Arad. Duminecă seara, tinerimea inteligentă sârbă din Arad și jur cu concursul dlui Nicola Iurisits vestitul tenor dela teatrul din Belgrad de prezent angajat la teatrul din Arad, și a d-soarei Dora V. Lepa, distinsa sopranistă a corului reuniunii noastre de cântări și a corului sârb din Arad, au angajat un concert împreună cu dans, în salele otelului »Vass«. Sala era tixită de oaspeți, atât sârbi cât și români.

Programul a fost foarte frumos și bogat. Dl Iurisits ne-a delectat cu mai multe doine, răsplătit fiind cu aplauze frenetice. Tot așa și româncea noastră, sopranista Lepa, ne-a cântat cu multă precizie, două doine, secerând dragostea și iubirea fraților sârbi, cari au aplaudat-o furtunos și i au oferit un frumos buchet de flori.

Dintre românii cari au luat parte remarc, pe d-na Georgina Lugojan, dl T. Lugojan, dnii Dr. I. Marșieu și Dr. R. Veliciu, dl V. Arjoca, dl N. Costina, jurist, precum și o mulțime de alți tineri români. — Dorim ca pe viitor să-i vedem și noi pe frații sârbi participând la petrecerile noastre. Raportor.

— În chestia Novacovici. Ni-se cere publicarea următoarelor:

La declarațiunile făcute de mine în N-rul 1 al »Tribunei« din a. c. dl Dr. Vasile Meșter în răspunsul său publicat în Nr. 11 a aflat de bine să ponegrească memoria fiului meu Gheorghe în mod neobișnuit.

Că între astfel de împrejurări ce preț pot să aibă destăinuirile d-lui Dr. Meșter, făcute față de un mort care nu să poate apăra, o las la judecata on. cetitori nepreocupați.

Eu ca un părinte nu pot face alta, decât să dau expresie nemărginitei mele dureri sufletești, văzând că persecuțiunile ce le-au îndurat neuitatului meu fiu, să continue chiar și după moartea sa, — fiindu-i nepăciuită și odihna din mormânt!

Nicolae Novacovici preot.

Declarăm discuția de încheiată!

Necrolog. Constantin I. Iuga, casierul Academiei Române, după îndelungate și grele suferințe și-a dat nobilul său suflet în mâna creatorului astăzi, la 7 ore dimineața, în etate de 69 de ani. Despre aceasta ireparabilă pierdere, în cunoștință cu durere pe toți amicii și cunoștinții neuitatului mutat dela noi. Inmormântarea s'a întâmplat Joi, 5 Februarie v. a. c., la 3 ore p. m., din capela Cimitirului Bellu. — București, 3 Februarie v. 1909. — Rugați-vă pentru dânsul! — *Jalnica familie.*

x Cel mai renumit atelier fotografic pentru fotografii artistice moderne în haine de bal este atelierul lui **Kossák József**, fotograf de curte ces. reg. și cam. în *Arad, str. Weitzer J. Nr. 3.* Numărul telefonului 657.

Ultime informațiuni.

Dl Maniu în cameră.

— Prin telefon. —

In decursul ședinței de azi, pe când unul dintre kossuthiștii cel mai obuzi, vorbea cu gura plină de expresii bătăreane la adresa dlui Maniu și a deputaților naționaliști, și-a făcut apariția în cameră dl Maniu. La vederea lui deputații unguri au sărit de pe bănci, ca s'guduți de-o lovitură electrică și zeci de pumni încheștați de furie se ridicară înspre d. Maniu. **Senin și mândru, cu o expresie de demnitate rece și nobilă, a trecut d. Maniu spre incintă, oprindu-se în fața băncilor rezervate deputaților naționaliști. Singur în vuturul gălăgiei șoviniste din care nici nu se mai deslușiau obișnuitele injurături, atât curgeau de fără șir. D. Maniu n'a stăruit mult în mijlocul acestui balamuc. A stat abia 10 minute, sfidând cu în dispreț superior pe eroii acestui cavalerism specific unguresc.**

Ședința începe la ora 10¹/₄. Prezidiază Justh.

Wekerle prezintă un proiect al ministrului de comerț, referitor la îmbunătățirea sortii împiegaților dela căile ferate.

Pilissy vorbește în chesiune de regulament, atacând procedura președintelui față de Molnár I.

După o neînsemnată lămurire din partea președintelui, se trece la desbaterea proiectului de recruți.

Pilissy: Nu primește proiectul, neavând încredere în guvern, fiindcă acesta nu respectă punctele proiectului.

Președintele: Rămâi la obiect!

Pilissy: Spune că ofițerii disprețuesc pe civili și-i atacă volnic. Înșiră mai multe cazuri de acest fel. Ofițerii maltratează formal și pe soldați. In sinul armatei e teroare între astfel de împrejurări kossuthiștii nu pot vota proiectul de recruți pentru armata comună,

Potónyi G Votează proiectul, dar numai fiindcă e de o necesitate absolută pen-

tru stat. Se ocupă de vorbirea d-lui Maniu. Zice, că parlamentul nu ar trebui să-i răspundă amenințându-l cu pumnii, ci cu legi și instituțiuni, cari să puie capăt îndrăznelii deputaților naționaliști.

Cu aceste se încheie discuțiunea în general asupra proiectului.

La discuția pe paragrafi vorbește **Farkasházy:** Se ocupă și el de discursul d-lui Maniu, asupra căruia aruncă obligatele epitețe.

In cursul vorbirii lui Farkasházy a intrat dl Maniu în sală, fiind întimpinat cu pumnii, cu amenințări ce se pierdeau într'o gălăgie sălbatecă. După câteva minute dl Maniu a părăsit sala urmat de sgomotul aceluiași manifestațiuni de înalt parlamentarism.

Un svon alarmant.

Redacția noastră a avut azi după-amezi ocazie să vorbească prin telefon cu dl Maniu din Budapesta, despre care se respândise ieri în Arad și în provincie svonul că ar fi fost atacat în Cluj. Pentru liniștirea publicului anunțăm că împotriva dlui Maniu nu s'a făcut nici o agresiune, dumnealui este pe deplin sănătos și în cea mai escelentă dispoziție, pe care și-o poate da conștiința unei datorii bine împlinite.

Deodată ni-a mai spus că a regretat mult, că chemat de afaceri foarte importante a trebuit să plece a doua și a treia zi după discursul său, imediat însă după ce și-a aranjat afacerile a ținut să se rentoarcă în Budapesta și să se prezinte la Cameră.

O deputațiune a sârbilor din Croația la Wekerle.

O număroasă deputațiune a sârbilor din Croația, condusă de patriahul Bogdanovici, s'a plâns azi ministrului Wekerle de goana ce e pusă la cale în contra sârbilor, din pricina neadevăratei propagande pansarbești. Ministrul le-a făgăduit să domolească teroarea.

Noul Mitropolit Primat.

București, 19 Februarie. Marele colegiu electoral compus din episcopi și din toți deputații și senatorii Corpurilor Legiuitoare, întruniți ieri în sala Camerei au ales pe I. P. S. Sa **Atanasie** al Râmnicului de Mitropolit-Primat, iar pe I. P. S. Sa **Episcopul Pimen** al Dunării de jos Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Economie.

Insoțire economică în Cetea. Ni-se scrie din Cetea: Precum în toate comunele noastre românești, așa și în comuna noastră Cetea, s'a simțit de mult lipsa unei însoțiri a economilor și aceasta abia acuma s'a înfiripat. Prima adunare generală s'a ținut în 16/29 Ianuarie, în localul casinei noastre: a »Reuniunii economilor«. Adunarea a fost deschisă prin părintele I. Frâncu prin o vorbire, în care a arătat însemnătatea însoțirilor și folosul cel mare ce urmează din cetera gazetelor și a cărților. A vorbit apoi părintele Ioan Neagoe.

După aceste vorbiri pline de povețe părintești, reuniunea s'a constituit, alegând de președinte pe pâr. I. Neagoe, notar, pe inv., V. Micudă, controlor pâr. Alex. Frâncu, casier A. Costea și 8 membri în comitet. Luni în 2/15 Februarie Reuniunea a aranjat în localul școlii o șezătoare literară, publică, care a fost deschisă de președ. I. Neagoe prin o lungă și instructivă vorbire. A mai vorbit pâr. I. Frâncu, după acestea a urmat povețe economice, cântări și declamări: Reuniunea noastră de și e la început totuși cu bucurie putem constata ca s'au înscris ca membri fundatori cu taxa de 50 cor., pâr. Ioan Neagoe și inv. Vasile Micudă. Afară de acestea s'au mai înscris ca membri ordinari cu taxa de 4 cor.

anual vre-o 30 membri și vre-o 15 ca membri ajutători.

Membrii unei reuniuni economice cum e noastră să pot bucura de multe favoruri: odată poporul se întrunește de se mai sfătuește ată despre trebile sale economice cât și despre trebile comunei; apoi să dedau membrii reuniunii de mai incunjură crășmele, cari sunt cele mai primejdioase întâlniri pentru poporul nostru.

Aceste luându-le în considerare oricare conducător și din cea mai mică comună, — dator a fi să se înființeze astfel de reuniuni cari a cele mai frumoase scopuri.

Plata de bucate din Aradul-nou în 16 Fev

S'au vândut pe piața de azi:

300 miji metrice de grâu	12.60—80.—
500 păpușoi (cucuruz)	6.25—30.—
săcără	9.6—
ovăs	7.80—
orz	7.50—

Prețurile în coroane la câte 50 de kgr.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 16 Februarie 1909.

Grâu pe Aprilie 1909	25.62—25.64
Săcără pe Aprilie	18.30—18.32
Cucuruz pe Maiu	14.56—14.58
Ovăs pe Aprilie	17.18—17.20

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — —	26 K. 55—26 K. 85 fil.
Din comitatul Albei —	26 > 15 26 > 50 >
De Pesta — — — —	26 > 20—26 > 55 >
Bănățenesc — — — —	26 > 50—26 > 80 >
De Bacica — — — —	26 > 30—26 > 70 >
Săcără — — — —	19 > 70—19 > 90 >
Orzul de nutreț, cvalit. I.	17 > ——17 > 20 >
> > calitat. a I.	16 > 50—16 > 80 >
Ovăs > > I.	17 > 55—18 > — >
> > > II.	17 > 25—17 > 55 >
Cucuruz — — — —	14 > 05—14 > 25 >

BIBLIOGRAFII.

A apărut: »*Neamul Românesc*« literar, anul I. No. 2 cu următorul sumar: Din Viața Maramureșului românesc de N. Iorga. Odă cântăreților (poezie) de I. Pajură. Lângă leagăn (poezie) de Elena Farago. Un roman nou de N. Iorga. Impăcare (poezie) de Gh. Topârceanu. Logodnicii morții (poezie) de Mihnea Olmazu. Amintiri din Ardeal de T. O. Cătră țară (poezie) de Z. Virgiliu. Ceva despre Dobrogea de Cristea Sandovici. Un vis (poezie) de Mihail Iorgulescu. Păraul (poezie) de Oreste. Spre toamnă (poezie) de Const. A. Giulescu. Însemnările unui recrut de M. Popescu. Schiță (poezie) de C. Ardeleanu. Teranul suedez de D. N. Ciotori. Tatei (poezie) de G. Rotică. Situația școlilor românești din Ardeal și Țara Ungurească de I. L. Românișmul în Bucovina de Const. Iordăchescu. Sonet de Adrian G. Lazariu. Fratele lui con' Arghire (roman) de Irina G. Lecca. Roză ofilită (poezie) de Mihail Iorgulescu. Cronică de N. Iorga.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**

Editor proprietar **Gheorghe Nichin.**

Dela

THEIL JÓZSEF

fabricant de salamă și cârnățării

în Mediaș (Medgyes)

se capătă următoarele:

Cârnățării pe Ianuarie:

Salamă ung. prima — — — —	prețul 1 kg. Cor. 275
prețul se urcă lunar cu 10 fil.	
Cârnăț veritabil de Crakovia — —	, , , , 1:00
> de Paris — — — —	, , , , 1:40
> veritabil de Debrefin — —	, , , , 1:70
> de șuncă — — — —	, , , , 2:40
> de Galiția — — — —	, , , , 1:40
> afumată — — — —	, , , , 1:70
Șuncă afumată — — — —	, , , , 1:80
Salamă cărnoasă de Cluj — —	, , , , 1:60
Șlănină de Debrefin afum. și cu ardei	, , , , 1:44
> groasă albă — — — —	, , , , 1:40
> afumată — — — —	, , , , 1:50

Catalog de prețuri se capătă dela **Theil József** fabricant de salamă în **Mediaș (Medgyes).**